

İHLASİ'NİN ŞİİRLERİNDE ELEŞTİRİ

CRITICISM IN İHLASİ'S POEMS

İsmet ÇETİN*

ÖZ: Eleştiri kavramı, eserlerin incelenmesi, eser hakkında bir kanaatin oluşması, karara varılması anlamlarına gelir. Bir şeyi değerlendirmek anlamına gelen eleştiri, edebi eserler çerçevesinde anlamlandırıldığında edebi eserin değeri, benzerleri arasındaki farklılıkları, oluşturuldukları dönem ve özellikleri ile ilişkisi gibi geniş bir alanı kapsar. Edebi eser eleştirisi yanında edebi eserin eleştirisini de dikkate almak gerek. Edebi eserler, oluştuğu dönemin özelliklerini yansıtmaları bakımından eser sahibinin olduğu kadar eser sahibinin yaşadığı ortam hakkında bilgileri de aktarır. Eser sahibi, eserinde yaşadığı dönemi, dönemin özellikleri aktarırken çeşitli yolları kullanır. Yergi, hiciv, alaya almak, komik duruma düşürmekle dönemini eleştiren edebi eser sahibi, kullandığı tarza göre de farklı söyleyiş tercih eder. İhlâsî, halk şairi kimliğiyle içinde yaşadığı toplumun anlatır. Gözlemlerini bilgi ve tecrübeleriyle bir araya getirip, şiirleri aracılığıyla topluma aktarır. Şair, yaşadığı Türkiye'yi, Türklerin problemlerini, problemlerin nedenlerini irdeler. Bunları aktarırken oldukça acımasız davranır ve davranışlarını kullandığı sert ifadelerle gösterir. Kimi zaman toplumun bir ferdi olarak kendini, dolayısıyla toplumu suçlar, kimi zaman kötümser duygu ile içe kapanır, kimi zaman saldırgan bir tavır takınır.

Anahtar Kelimeler: İhlâsî, eleştiri, toplumsal eleştiri, yergi, toplumsal düzen.

ABSTRACT: The concept of criticism involves the examination of works, forming an opinion about the work, and arriving at a judgment. Criticism, which means evaluating something, when understood in the context of literary works, encompasses a wide range of aspects such as the value of the literary work, its differences among similar works, and its relationship with the period and characteristics in which it was created. Alongside literary criticism, it is also necessary to consider the criticism of the literary work itself. Literary works, by reflecting the characteristics of the period in which they were created, convey information not only about the author but also about the environment in which the author lived. While reflecting the period and its characteristics in their work, the author employs various methods. An author of literary works who criticizes their era through satire, mockery, and ridicule may also prefer different modes of expression depending on their style. İhlâsî with his identity as a folk poet, describes the society he lives in. He combines his observations with his knowledge and experiences and conveys them to the society through his poems. The poet examines the Turkey he lives in, the problems of the Turks, and the reasons for these problems. While conveying these, he acts quite ruthlessly and demonstrates his behavior through harsh expressions. Sometimes, as a member of the society, he blames himself and thus the society, sometimes he becomes introverted with pessimistic feelings, and sometimes he adopts an aggressive attitude.

Keywords: İhlâsî, criticism, social criticism, satire, social order.

* Prof. Dr.-Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi/Ankara-icetin@gazi.edu.tr (Orcid: 0000-0002-0144-2703)

Giriş

Edebiyat alanında kullanılan hiciv, yergi, hezel, eleştiri, tenkit, kinaye, istihza, taşlama, zemmiye, satire, ironi, kalaylama, boyama, yalanlama gibi kavramlar; olay, toplum, kişi, nesne ve varlıkların sıra dışı, beklenmedik, olması gerektiği dışında sergilenen davranış ve uygulamaların alaya alınması, gülünç duruma düşürülmesi, aşağılanması gibi anlamları karşılamaktadır. İlk örnekleri Divanü Lügati't-Türk'te külüt (Kâşgarlı Mahmud, 2020:264) ve külgü (Kâşgarlı Mahmud, 2020:186) sözleriyle görülen ve genel olarak alaya alma, gülünç duruma düşürme, aşağılama olarak anlamlandırılan kavram, âşık edebiyatında genel olarak taşlama, yergi, hiciv kavramlarıyla ifade edilirken daha ağır, argo ve küfre kaçan söyleyışlere kalaylama ve boyama (Kaya, 2007:143, 169, 398) biçiminde de görülür.

Sanatçı, içine doğduğu, içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olmakla toplumun değerler sistemini kabullenmiş, birlikte yaşama iradesi edinmiş kişidir. Onu sıradanlıktan çıkarıp sanatçı olmaya yönlendiren unsur, yaratılışından gelen özel yeteneğidir. Onun toplumda olup bitenlerle ilgili gözlemleri, tecrübeleri, bilgi alanıyla yorumlayıp bunlara karşı aldığı tavır, kendisini toplumda farklı bir yere taşır. Sanatçı yetenek ve kimliğiyle şair tespitlerini, tecrübelerini bilgileriyle yorumlayarak dilin estetik yapısıyla topluma yeniden aktarır. Bu yönüyle aydınlatıcı, uyarıcı, hatırlatıcı bir fonksiyon üslenir. Şairin içinde yaşadığı toplum bu yolla bilgilenir, tepkisini gösterir, tedbirini alır. Toplum, sanatçının dillendirdiği bilgilerden hareketle yaşadıklarını yeniden yorumlar, işler ve kurgular; sanatçı vasıtasıyla kendini, yaşadıklarını yeniden keşfeder.

Henüz çocuk yaşlarında şiire başlayan Bekir Akbulut (İhlasî), yaşadıklarını, gözlem ve tecrübelerini şiir diliyle anlatan, okuyucuya/dinleyiciye aktaran bir halk şairidir.

Sivas'ta (Kangal/Yeşilkale) 1966 yılında hayata gözlerini açan Bekir Akbulut, ilk gençlik yıllarından itibaren hayatını "çalışmak" üzerine kurmuş, toplumun her kesimiyle tanışmış, tanışıklıklarını, tecrübelerini, gözlemlerini edindiği kitabi bilgilerle şiirleştirmiştir. Bu yolla toplumu bilgilendirir, toplumun olup bitenden haberdar olmasını sağlar. Sanatçı yaratılışının gereği hissettiklerini, duygularını paylaşır, aktardıkları kabul gördükçe yazdıkları / söyledikleri tazelenir, çoğalır. Her yeni söyleyiş yeni kavramları şiir dünyasına sokar, yeni konu ve tarzları beraberinde getirir. Âdeta yeni bir hayat alanı yaratır kendi dünyasında söyledikleriyle tanınır, tanındıkça söyler/yazar ve toplumu bilgilendirmek, uyarmakla kalmaz kendini de şiir alanında zenginleştirir.

İhlasî hangi tarz şiir kaleme alırsa alsın, hangi türü işlerse işlesin, şiirinin teması ne olursa olsun, her söyleyişte yenilenir, her yenilenmede daha keskin bir dil kullanır. "Aşk ölümsüz olur, suları yak gel", "Yakar aşkın yakar kül eyler beni /Sızısı içimde del eyler beni /Yaralı âşıklar yol eyler beni /Bakamam gözlerin üşütür beni" örneklerinde olduğu gibi aşkı ateş, sızı,

yakmak, üşümek fiiliyle birlikte kullanır. O, gözlemediği davranışı acımasızca hicveder, aşağılar, “Hırlayarak dişlerini bilersin/ Kuyruğu kışında kısılı Hasan”, “İnsanlar puşt olmuş kırk dona girer”, “Zırlayan çüşlerdir beni büyüten”, “Güçlüye taparlar güce taparlar /Çıkar için dinden bile saparlar/ İt, eşeği, başına taç, yaparlar /Dünyası, ahreti aşı çıkardır” örneklerinde görüldüğü gibi hakaret etmekten çekinmez.

Millet; soy, kültür, dil, din, ülkü, tarih, fikir, duygu, ahlâk ve hatıra ortaklıkları çevresinde buluşan ve bir arada yaşama iradesi sergileyen toplumsal yapıdır. Sayılan ortaklıklardan birçoğuna sahip olmayan alelade, sıradan toplumların ulaşmak istedikleri nihai hedef, millet olma seviyesine ulaşmaktır. Toplumsal yapının zirvesi olan millet, çevresinde kenetlenip bir arada yaşama iradesi sergilemelerine temel olan ortak unsurların yok olmasına izin vermez. İhlasî bunun bilinciyle toplumsal organizasyonu millete mensubiyetini; “Bir yanım bayraktır Türklük bir yanım” mısralarıyla dile getirir. O, millet olmayı varlık sebebi, bayrağı milli varlığın ve hür yaşama iradesinin sembolü olarak dile getirir.

İhlasî, millete, Türk milletinin varlığına kastedenleri, aleyhte düşünenleri bir yana bırakıp iç hesaplaşmaya yönelir. Toplumsal ayrışmayı, politik uygulamaları, uygulamalardaki yanlışları şiir diliyle aktarır. Toplumsal yapının dinamiklerini, milleti bir arada tutan değerlerin yok edildiğini; millet olmanın en güçlü iki unsurun; Türk dili ve Türkçü düşüncenin bilinçli olarak anlamının değiştirildiğini aktarır:

*“Değerleri birer birer çiğnedik
Türkçeye Türklüğe ırkçılık dedik”¹*

Türkiye sahasında oluşan milli birliğin kasıtlı olarak parçalanmaya çalışıldığını, Türkiye’de etnik milliyetçiliğin körüklendiğini vurgulayarak toplumun tepkisiz kaldığını aktarır:

*“Sallamadık bir ağacı koymadık
Yedik amma daha hala doymadık
Türkmenleri Türk olarak saymadık
Araplarla kırısmaktan zevk aldık*

*Karpuz gibi dilim dilim dileriz
Çerkez, Gürcü, Laz Kürt diye böleriz
Güney doğu elden gitti güleriz
Seyrederek buruşmaktan zevk aldık” (Kaya, 2016:188)*

Etnik ayrışmanın körüklendiği Türkiye’de İhlasî’nin korkusuzluğu, Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran kadronun lideri Mustafa Kemal Atatürk’ü anarak dillendirilir:

¹ Kaynak gösterilmeyen şiirler arşivimizde olan yayımlanmamış şiirlerdir.

*“Ülküdür, hedeftir, inançtır öztürk
İhlasi her daim bir çağlayan Türk
And olsun ey büyük Kemal Atatürk
Korkarsam sinersem davacı olsun”*

İsmail Hami Danişmend’in “ata ruhlarına mesken olan toprak” olarak nitelendirdiği vatan, sadece ataların toprakla buluştuğu kutsal toprak olmaktan öte, ata ruhlarının milletin bilinçaltında sakladığı ataların göç edip mesken tuttuğu kutsal topraktır. Koy Ata’nın Koyun Baba olarak Türkiye’ye taşınması, Karaca Ahmet ya da Kurt Evliya kültürünün varlığını sürdürmesi buna örnek teşkil eder.

Toprağın vatan kılınması sıradan mücadele, sıradan savaşlar değildir. Toprağın vatan kılınması için verilen mücadele, toprağa düşmüş şehitler ve tarihin derinliklerinden beri var olan değerleriyle gelinip yurt tutulan, millete hayat bahşeden bir armağanla taçlanır. Vatan, kutsallıklarla taçlanmış abidevi topraktır. İhlasi, doğduğu, çocukluğunun geçtiği ve Türkmen kimliğiyle bilinen dar alan Yeşilkale’den geniş alan Edirne’den Kars’a kadar Türkiye coğrafyasını kutsal toprak parçası, vatan bilir. O, kendinden önce varlığını feda etmiş atalardan sonra kendisinin de göçüp gideceği, kendisinden sonra gelenlerin vatanda yaşayacakları inancındadır.

*“Çiçek olup biteceğim
Belki ölüp yiteceğim
Toprağında yatacağım
Kaygım tasam vatan benim”*

İhlasi, yaşadığı vatan parçasını sıkıntılı görür, Fikret’i hatırlatan mısralarla tespitlerini birkaç mısradaki aktarır:

*“Düşüncesi kötü niyetleri pis
Vatan prangalı milletse hapis
Zirveden eteğe çökünce tüm sis
Boz dumanla barışmaktan zevk aldık” (Kaya, 2016:188)*

...

*“Oy güzel vatanım aşığım sana
Eğdiler büktüler sesin çıkmadı
Neden suskun kaldın söyleyen bana
Kırdılar döktüler sesin çıkmadı”*

...

*“Gezdim işte senin dört bucağını
Vesselam dünyanın tadı kalmamış
Oy güzel vatanım oy güzel yurdum*

Bitmiş insanlığın adı kalmamış”

Vatanla kastettiği Türk milletinin problemleridir aslında. Problemlerin nedenlerini ve kaynaklarını bulur, keşfeder, sözü onlara yöneltir:

*“Sormuşsun söyleyim, bizim vatani
Melemez milyonca koyun türedi”*

İhlasî sıkıntıların müsebbiplerini bulur, şiir diliyle deşifre eder. Müsebbipler kimi zaman toplumun dinî duygularını kullanan, kimi zaman Batı hayranlığıyla hareket edenlerdir:

*“Kime değsen hastalıklı bir yapı
Binen ruhsuz, yol sahipsiz, at uyuz*

...

*Boş kafalar Ortadoğu kölesi
İçi çürük dindir amma hilesi
Hıristiyan Batı gerçek kalesi
Kapı ruhsuz yal sahipsiz it uyuz*

...

*Paraları İsviçre’ye yatırıp
Topu ruhsuz kol sahipsiz bit uyuz “*

...

*“Anlatsam çektiğimiz cefayı kini
Sırtlan demokrattır ayı medeni”*

...

*“Kumaşı astarı bezi oralı
Aklı fikri düşü tezi oralı
Kelamı söylevi sözü oralı
Eteği batılı donu batılı”*

Toplumsal düzen, toplumun mutabakatıyla oluşturulmuş prensipler manzumesinin belirlenmesi ve uygulanmasıyla sağlanır. Yazılı ve yazılı olmayan hukuk kuralları/töreler, geleneksel uygulamalar, halk hukuku/ilkelere bütünü olarak toplumu düzenler. İlkeler, toplum ve insan davranışlarının sınırlarını belirler, ahengi sağlar, insan hürriyetini güvence altına alır. Hukuk kurallarının hâkim olduğu devletin görevi, belirlenen kurallar manzumesinin gerektirdiği prensipleri eşit olarak uygulamak, yani adil olmaktır. Millet ve vatan kavramlarının tartışıldığı ülkede hukuktan söz etmek mümkün değildir. İhlasî, yaşadığı dönemi, uygulamaları gözlemler, aksaklıkları görür, tespitlerini şiir diliyle, oldukça sert, acımasız, tereddütsüz ve saldırgan bir dille aktarır:

“Zamane bozuklu devir değişti

*Öğrenciler öğretmene ders verir
Suratlar şekiller nevir değişti
Çırac çıkar ustasına kurs verir*

*Yumurtadan çıkan cücük ötüyor
Yeni yeni piç horozlar yetiyor
Edepler erkân tüm insanlık bitiyor
Cahiller ârife düzü ters verir*

...

*Hafif olan asla inmez derine
Körler çoban olur gören birine
Kargayı koyarsan şahin yerine
Engin olmaz ukalalar hırs verir” (Emeksiz, 2018:126)*

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda Mustafa Kemal Atatürk'ün “Hâkimiyet bilâ-kayd ü şart milletindir. İcra kudreti, teşriî salâhiyeti milletin yegâne hakiki mümessili olan mecliste tecelli ve temerküz etmiştir” sözüyle 1924 anayasasının 3. Maddesi olarak yer alan “Hâkimiyet bilâ kayd ü şart Milletindir” esası, devlet organlarının, dolayısıyla devlet organlarında görev yapanların milletin fertlerine karşı tutumlarının da esasını belirler. Devlet organlarında görev yapan bürokratların vatandaşa karşı görevlerini yapmaması, devlete olan güveni sarsar. Vatandaşın hoşnutsuzluğu kamu otoritesini zayıflatır. İhlasî, bürokratin vatandaş karşısında tavrını, seçkin olma iddia ve egoizmini görür, bürokrat karşısında sıradan bir insan olarak kendine rol biçer, bürokrat-vatandaş ilişkisini tasvir eder.

*“Vardım makamına kapıyı çaldım
Sessizce süzülüp içeri daldım
Elimi bağladım bekledim kaldım
Gubardı dayımız sayın dedikçe*

*Efendim dedikçe duymadı bile
Halimi arz ettim baktım nafile
Anladım ki bana diyor ikile
Kabardı dayımız sayın dedikçe”*

Vatandaş-devlet ilişkisinde merkezi konumda olan bürokratin vatandaşa yukarıdan bakması, vatandaşın şikâyeti sonuçsuz kalır. Zira bürokratin atanmasında siyasi iktidar vardır. İktidar erki kendi atadığı bürokrati korur.

*“Arkasında güçlü güçlü dayı var
Her nanede dayısının payı var*

Motifinde yıldızı var Ayı var

Çuvalı kemirip bitiren Memo"

İhlasî, geçimi sağlayıp hayatını idame ettirdiği ticaret alanını, ticaret alanı dolayısıyla toplum yapısını yakından bilir. Toplumun ekonomik sıkıntısı, gelir dağılımındaki adaletsizlik şiire konu olur.

"Orta direk çatırıyor çöküyor

Çiftçi mahsulünü çöpe döküyor

Çifte vergi esnafları büküyor

Keçi çalan bizde yoz çalan bizde

Zengin krediyi kullanır kaçır

Bankalar bunlara musluğu açar

Dönüp alkış tutar bizim çarnaçar

Yolu çalan bizde iz çalan bizde"

Bozulan ekonomi, sarsılan toplumsal yapının düzeltilmesi için konu uzmanlarının ilgisizliği, politika üretip uygulayanların umursamazlıklarından öte bu gidişata sebep oldukları ve faydalandıkları şiir diliyle anlatılır:

"Siyaset zenginlik aracı her dem

Ne ahlak tanıyor ne de bir erdem

...

Başımızda bunlar kesiyor ahkâm

Proflarda ses yok ahali tamam"

Yöneticilerin beceriksizliği, idarî sistemin aksaması, toplumsal kargaşa, toplumda gereksiz rol değişimleri toplumsal düzenin bozulmasına neden olur.

"Balığın başında kokuyu sorma

Ondan öncesinde tuz kokmuş ede "

...

"Rüşvet torpil iltimas var en başta

Zam geldikçe kimler yanar ataşta"

...

"Yıllar yılı beslediğimiz sağduyu

Değişmez ki başa geçen huyu"

...

"Makam rütbe sarhoş eder ağayı

Zapt edemez matadorlar boğayı"

...

*“Eşek rahvan atın yerini almış
Bakın bu memleket kimlere kalmış”*

...

*“Kime değsen hastalıklı bir yapı
Binen ruhsuz yol sahipsiz at uyuz
Eni üçgen boy yuvarlak yok çapı
Kaptan ruhsuz sal sahipsiz yat uyuz”*

...

*“Vicdanlar top yekûn ediyor ilhak
Ülkenden kaçıyor adalet ahlak” (Güney, 2014)*

İhlasî, toplumsal yapının bozulmasından yolsuzluğa, nemelazımcılıktan çıkarılığa, vergi kaçırmaktan suiistimale, ikiyüzlülükten din istismarcılığına kadar birçok problemin kaynağının insan olduğunu, yine bu toplumun ferdi olan Türk insanı olduğunun bilincindedir.

Problemi yaratan da çözmeyen de, yaratılan problemde memnun olup faydalanan da Türk insanıdır. Ulvi duygular çevresinde birlik olup bir arada yaşama iradesi sergileyen “biz”, bütün olumsuzlukların kaynağıdır:

*“Batılı uzaya çadır kurarken
Tosbağayla yarışmaktan zevk aldık
Batılı Merih’te hayat ararken
Boş işlerle uğraşmaktan zevk aldık*

...

*Yeryüzü çılgın atar gök ise ağlamakta
Ne hikmettir bilinmez vurulmaya alıştık
Ülkem yasa bürünür, karalar bağlamakta
Sustukça al bayrağa sarılmaya alıştık”*

...

*“Milliliği unuttuk Türklüğe söve söve
Kaybettiğin ne varsa vermezler ki geriye”*

...

*“Ne ahlak ne erdem, ne din ne iman
Kaybettik hemşehrim, bitirdik çoktan”*

...

*“İnsanlık kaldıysa sende ara bak
Biz insanlığı bizde, götürdük çoktan” (Kaya, 2016)*

İhlasî, toplumun geleneksel hayat tarzını terk etmesinden şikâyetçidir. İnsanların giyiminden davranışına kadar kültürel değerlerin yok olduğunu, toplumun yozlaştığını ifade eder:

*“Senin günün değil, zaman bu zaman
Adetler, töreler bitti Köroğlu
Cazcılar türküye vermiyor aman
Sanat ters yüz oldu, battı Köroğlu”*

...
*“Başları örtülü vücut dal bacak
Sapını yontuyor, gel gör ki nacak
Anılarda kaldı, evlilik ancak
Kızlar evlenmeden sıpalı şimdi”*

Türkçe yaşamayan, Türkçe düşünmeyen; Türk kültürünü gerektiği gibi yaşamayan ve Türk toplumunun problemlerine bigâne kalanlara acımasızca saldırır.

*“İkiyüzlülerden pişkin itlerden
Kaçtıkça yorulduğum yıldım usandım
Sordular yalancı tüm şahitlerden
Kaçtıkça soruldum yıldım usandım*

*Dostun arkasından atan deyyustan
Ona buna çanak tutan deyyustan
Sırt dönünce adam satan deyyustan
Kaçtıkça vuruldum yıldım usandım*

...
*Zaman çanak tutar kahpe gidişe
Kaypaklık dönüşmüş sanata işe
Gel de laf anlat sen kıvrak ibişe
Kaçtıkça darıldım yıldım usandım”*

Yaşadıklarından, gördüklerinden, bildiklerinden şikâyetçi olan İhlasî, “Umut kesilir mi yaradan varken/ Gizli yaraları gizli sararken” mısralarında görüldüğü gibi ümitsizliğe kapılmaz, ideal bir toplum yapısı için geçmişe atıfta bulunur, onları arar, yaşadığı dönemi tarihe, tarihte yaşamış liderlere şikâyet eder:

*“Atam Fatih, Yavuz, Kemal Atatürk
Adalet sizdeymiş mizan sizdeymiş
Mumla arar olduk bu gün sizleri
Marifet sizdeymiş izan sizdeymiş”*

Dilin estetik kullanımıyla zirveye çıkan şiir sanatı, ferdi olmanın yanında, şairin içine doğduğu, yaşadığı toplumun da ürünüdür. Halk şairi

genel adlandırmasıyla tanınan sanatçılar, gelenekle besledikleri eserleriyle topluma nüfuz eder, toplumun problemlerini, duygularını dillendirir; onlara tercüman olurlar. Toplumsal organizasyondan idarî yapıya, kişisel duygulardan toplumun ortak duygularına adeta hükmeden, onları keşfeden, yeniden şekillendirip topluma aktaran halk şairleri, toplumun dilidirler. Toplumun problemlerini kendileriyle özdeşleştirip toplum adına konuşurlar. Onlar, yaşadıkları her dönemde, her şartta konuşurlar, sessiz kalmazlar. Kendi dünyasından ayrılıp “biz” bilinciyle toplum içinde kaybolurlar.

İhlasî, binlerce yıllık Türk belleğine varlığını sürdüren kültür kodlarıyla varlık âlemini kuran, oyundan kama, kamdan bahşıya, bahşidan ozana kadar tarihi ilk dönemlerinden beri Türk şiir geleneğini sürdüren halk şairdir. İhlasî, toplumla iç içe, onun ayrılmaz asli unsuru olmak münasebetiyle toplumu tanır ve tanıdığını estetik tarzda anlatır. O, toplumu ve problemlerini aktarırken kendini soyutlamaz. Problem kendi problemi, problemin nedeni kendisidir. Kendisi “biz” kavramıyla şiirlerdeki yerini alır ve söyleyeceklerini öylece söyler.

İhlasî'nin üslubu mutedil değildir. Özellikle eleştirilerinde dili değişir, sertleşir. Hicveder, alay eder, tenkit eder, komikleştirir, istihza yoluyla imada bulunur... Kullandığı dil, olumlu-olumsuz, iyi-kötü, güzel-çirkin ayırımı yapılmaksızın Türkçenin söz varlığını sınırsızca kullanır. Aşk, sevgi, barış gibi naif sözlerin yanında savaş, kavga, ölüm gibi sözleri kullanmaktan kaçınmaz. Bir yandan dinî terimleri kullanırken aynı şiir içinde küfre varan argo sözleri kullanmaktan imtina etmez.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

Akbulut, B. (İhlasî) (2012), *Meyri*. Sivas: Vilâyet.

Emeksiz, A. (2018). *Umman içinde-İhlâsîce şiirler*. Sivas: Vilâyet Kitabevi.

Güney, K. (2014). *Eyvallah-Bekir Akbulut hayatı ve şiirleri*-. Sivas: Vilâyet Kitabevi.

Kâşgarlı Mahmud (2020). *Dîvânu Lüğâtî't-Türk-giriş, metin, çeviri, notlar, dizin*-.
(hzl.: A.B. Ercilasun-Z. Akkoyunlu), Ankara: Türk Dil Kurumu.

Kaya, D. (2007). *Ansiklopedik Türk halk edebiyatı sözlüğü*. Ankara: Akçağ.

Kaya, D. (2016). *Tür ve şekil penceresinden İhlasî'nin şiirleri*. Sivas: Vilâyet.

“İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları” çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir./Article does not require an Ethics Committee Approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.